

ROZHOVOR

s plukovníkem Ing. Karlem Pezlem,
podplukovníkem Ing. Stanislavem Hořejším a
plukovníkem Ing. Vojtěchem Machuldou, CSc.

K vydání nových předpisů O ORGANIZACI A VEDENÍ OPERACÍ

VOJENSKÁ MYSL: *V současné době je zakončena práce na nových operačních předpisech. Co vedlo k jejich vydání?*

S. PEZL: Naše armáda nemá dosud základní předpis, který řeší problematiku organizace a vedení operací. Dosavadní praxe vycházela z dílčích směrnic dočasného charakteru, byla usměrňována po určitá období různými přednáškami a studijními materiály neuceleného rozsahu, které přirozeně nemohly být dostatečně hodnotným výchozím materiálem k systematickému studiu velitelů a pracovníků štábů operačního stupně.

Tuto mezeru vyplní nově připravované předpisy, a to ORGANIZACE A VEDENÍ OPERACÍ, ORGANIZACE, VEDENÍ OPERACÍ A BOJOVÉ POUŽITÍ LETECTVA A VOJSK PVOS a SMĚRNICE PRO OPERAČNÍ TÝL.

Tyto tři základní operační předpisy jsou v plném rozsahu závazné pro operační stupně ČSLA, tj. front, armády; jsou i výchozím podkladem při řešení bojové činnosti divize.

Vydáním těchto tří předpisů je dána i určitá pevná právní norma v celé operační přípravě, končí se období určitých nejasností, nezávazností a volného, často subjektivního výkladu určitých oblastí operačního umění.

| VOJENSKÁ MYSL: Z jakých principů vycházejí tyto předpisy?

S. PEZL: Základním principem je to, že ČSLA je nedílnou součástí států — účastníků Varšavské smlouvy. Její základ politické, vojenské a ekonomické síly vytváří pevná jednota armád socialistických států, opírající se především o Sovětskou armádu, jako nosný prvek koaličních sil. To je v současné etapě historickou zákonitostí, zásadním politickým a vojenským principem.

Jediná Sovětská armáda má všechny druhy ozbrojených sil, zejména strategické raketové vojsko a disponuje účinnou protiraketovou obranou. Je v čele světového technického rozvoje, zejména v oblasti rozvinutí nových zbraňových systémů. Jeho mohutná úderná síla na zemi, ve vzduchu i na oceánech vytváří rozhodující kvalitativní ekvivalent našich spojených armád.

Proto i naše nově připravované předpisy plně odrážejí tuto skutečnost. Rozebírají tedy operace ze širšího pohledu, umísťují je do války vedené všemi dostupnými soudobými prostředky a citlivě reagují na některé nové kvalitativní změny.

Aby naši velitelé a důstojníci operačního stupně získali potřebnou orientaci, je zejména úvodní část předpisu řešena v dostatečně širokém rozsahu. Kromě charakteristiky příští války principiálně řeší charakter činnosti jednotlivých druhů ozbrojených sil.

To znamená, že nově připravované předpisy jednoznačně vycházejí ze sovětského materiálu a **zvýrazňují a specifikují některé charakteristické rysy naší ČSLA, zejména počáteční období války.**

V ostatních částech se nové předpisy plně opírají o sovětské řády, ale respektují některé organizační principy realizované v posledním období v ČSLA, upravují jednoznačně vztahy a odpovědnost a řeší i některé specifické vztahy v týlové oblasti.

Nelze říci, že předpis je pouhým překladem sovětského materiálu, ale je jeho maximální aplikací na podmínky ČSLA a vzhledem k tomu, že vychází později než sovětský řád, je i modernizován.

| VOJENSKÁ MYSL: Proč jsou vydávány tři předpisy a ne jeden?

S. PEZL: K tomu vedlo několik důvodů. V zásadě však je třeba říci, že hlavní funkcionáři operačního stupně musí vidět nezbytnou **nutnost hlubokého studia, poznání a schopnosti správné aplikace těchto řádů v jejich jednotě**, neboť jsou plně závazné při organizaci a vedení operací na všech stupních. Např. hlavní funkcionáři armády ve své řídicí činnosti musí stejně tak nezbytně hluboce znát Směrnici pro operační tým, jako dobře posoudit možnosti a způsob vedení operace leteckou armádou. Funkcionáři vojskové PVO budou hluboce studovat předpis Organizace, vedení operací a bojové použití letectva a vojsk PVOS; přitom ve studiu je pro všechny plně závazný a výchozí vševojskový předpis Organizace a vedení operací.

K rozdělení těchto tří předpisů došlo proto, že řadoví pracovníci vševojskového směru, letectva, PVOS a operačního týlu budou častěji pracovat s vlastními odbornými předpisy a směrnici. Jejich množství bude poměrně velké. To při značné obsáhlosti a rozsahu všech tří předpisů by bylo neekonomické.

Kromě toho rozdělení na tyto části je analogií dnešní funkční odpovědnosti v aparátu MNO.

VOJENSKÁ MYSL: Které hlavní otázky řeší předpis ORGANIZACE A VEDENÍ OPERACÍ?

S. PEZL: Uvedl jsem již, že tento předpis je základní. Z něho vychází i předpis Organizace, vedení operací a bojové použití letectva a vojsk PVOS a Směrnice pro operační týl.

Proto je pojat v širším měřítku a některé oblasti jsou v něm společné.

Např. společný charakter mají statí o možném charakteru příští války, o charakteru činnosti jednotlivých druhů ozbrojených sil, o principech velení a zabezpečení bojové činnosti vojsk a o politické práci ve válce.

V dalším předpis řeší již zásady operací pozemního vojska, a to v hlavních statích organizaci a vedení útočné operace, vzdušné výsadkové operace, obranné operace, přeskupení vojsk a ve vševojskové části řeší i zásady týlového zabezpečení vojsk.

Předpis nahrazuje nevyhovující a zastaralé statě předpisu Oper-2-1, zejména v částech o přípravě operací a o činnosti velitelů a štábů při jejich řízení.

V jednotlivých charakteristických oblastech operační činnosti, tj. v útočné a obranné operaci, jsou podrobněji řešeny i některé zvláštnosti, např. vedení operací ve specifických prostorech — na přímořských směrech, námořní výsadkové operace. Tyto statě byly do předpisu zařazeny vzhledem k jejich obecné platnosti i k širšímu poznání našich velitelů a pracovníků štábů; respektují tak i koaliční charakter naší ČSLA.

Zvláštní pozornost věnuje nový předpis vzdušné výsadkové operaci, jako jednomu z nejvýraznějších, charakteristických dynamických rysů příští války. Studium této statí není samoučelné, ale ukáže na daleko širší všestrannější možnosti, které dnes výsadkové svazy a svazky mají.

VOJENSKÁ MYSL: Chcete čtenáře upozornit na některé zajímavosti?

S. PEZL: Jistě, předpis přináší některé nové pohledy, které je třeba vzít plně v úvahu.

Ve statí o charakteru příští války formuluje základní společenské a ekonomické vlivy na charakter války. Přitom zdůrazňuje, že **příští světová válka** bude mít nutně charakter **jaderné války**. Kromě prostředků hromadného ničení budou se však používat i obvyklé druhy zbraní k řešení nejrozmanitějších úkolů, a to jak samostatně, tak i v součinnosti s novými druhy zbraní.

Předpis orientuje již i na použití různých druhů **kosmických prostředků**, zvýrazňuje narůstající význam **radioelektronických opatření** v nejširším měřítku — od zabezpečení použití zbraňových systémů až po automatizaci velení.

Zahájení války **nenadálým útokem** je základní orientací imperialistů. Předpis vyvozuje z toho příslušné obecně platné závěry pro bojovou pohotovost v širším smyslu. Proto výrazně je rozpracováno počáteční období války a jeho charakter.

Ve statí **charakter činnosti ozbrojených sil** je jednoznačně uveden pořádek v terminologii, kde dříve vlivem nepřesností překladů docházelo k záměnám mezi druhem ozbrojených sil a druhy vojsk. Každý druh ozbrojených sil je schopen vést samostatné operace a plnit strategické nebo operační úkoly.

Vzhledem k tomu má ve své sestavě různé druhy vojsk a k zabezpečení bojové činnosti speciální vojska a služby.

Dělení ozbrojených sil je zachováno: raketové vojsko strategického určení, pozemní vojsko, vojsko protivzdušné (protiraketové) obrany státu, vojenské letectvo, válečné loďstvo.

Činnost těchto druhů ozbrojených sil je rozebrána proto, že ČSLA musí být připravena v operacích plně využívat výsledků strategické činnosti spojených ozbrojených sil.

Předpis zdůrazňuje při vedení operací úlohu **manévru**, který je třeba plně chápat jako přenášení úderů jadernými zbraněmi a klasickými prostředky ničení na nové prostory a objekty, přemístění vojsk a prostředků na nové směry k vytvoření potřebného uskupení a jeho výhodnější rozmístění k ničení nepřítele.

Stát **velení** přesně definuje tento pojem a zdůrazňuje, že velení je založeno na centralizovaném řízení veškeré bojové činnosti a na rozumné iniciativě podřízených při plnění stanovených úkolů. Rozebírá i široké možnosti, jak velení uskutečňovat a zvýšit jeho odolnost.

Předpis v zásadě řeší i funkční postavení a vztahy mezi velitelem, štábem (náčelníkem štábu, kterého určuje jednoznačně prvním zástupcem velitele), náčelníky druhů vojsk, speciálních vojsk, náčelníkem týlu a zástupcem pro technické věci.

V **zabezpečení bojové činnosti** je zvýrazněn průzkum, ochrana proti zbraňům hromadného ničení, boj s radioelektronickými prostředky nepřítele a týlové zabezpečení.

Ve statí **zásady operací pozemního vojska** jsou stanoveny a specifikovány rysy příští války do pozemních, dynamicky se rozvíjejících operací. Studium a hluboké pochopení této statí dává správnou představu a umožňuje vhodnou aplikaci všech ostatních ustanovení řádu. Studium právě této části by měl velitelský sbor věnovat maximální pozornost. Charakteristika jednotlivých druhů vojsk je pak základním vševojskovým kritériem jejich úkolů a použití.

Ve **vedení útočné operace**, kromě cíle, forem a náplně úkolů útočné operace udává předpis i orientační normy. Přitom tempo útoku za výhodných podmínek může dosahovat až 80 km.

Předpis určuje v této části i metodickou a obsahovou činnost velitele a štábu při přípravě operace, stanoví formu rozhodnutí, upřesňuje způsob zpracování plánu a stanoví činnost při další organizaci a vedení operace.

Střetné sražení rozebírá předpis jako speciální, nejobtížnější a nejnáročnější druh útočné operace.

Stát **vzdušné výsadkové operace** řeší operace, organizované a uskutečňované podle pokynů hlavního velení, jejichž prvořadým cílem je využít výsledků jaderných úderů strategických prostředků k plnění operačně strategických úkolů v hlubokém týlu nepřítele.

Vzhledem k tomu, že tyto operace mohou být typické i jako součinnostní úkol pro ČSLA, předpis je v plném rozsahu řeší a tím dává plnější obraz o jednom z charakteristických rysů příští války.

Obrana je druhem činnosti vojsk, který je vynucen buď akcemi nepřítele, vlastnostmi terénu, vlastním zámyslem dalšího vedení operací nebo podmínkami materiálního a technického zabezpečení.

Předpis zdůrazňuje, že vojska budou přecházet do obrany nejčastěji v průběhu útočné operace a z toho vyvozuje způsoby řešení obrany. Přitom důraz

klade na vtipnost a nešablonovitost obrany, hluboké členění vojsk a houževnatou obranu důležitých rajónů a klíčových postavení. To určuje pružnější a modernější pojetí obrany a její větší dynamičnost, spojenou s aktivitou silných druhých sledů.

Hluběji rozebírá protipřípravu, jako rozhodující opatření při maření nepřátelského útoku.

Zásadním rysem části **přeskupení vojsk** je jeho pojetí v podmínkách trvalé úhrozy jaderných a chemických úderů, překonávání rozrušených a radioaktivně a chemicky zamořených prostorů. To zvyšuje požadavky na jejich všestrannou organizaci a zabezpečení, na pevné velení a zabezpečení stálé bojeschopnosti.

Důležitou formou přeskupení vojsk je přeprava vzduchem, která se stává výrazným prvkem hlubokého a širokého manévru, a to i na operačním stupni. Její organizace a zabezpečení je vysoce náročná na organizaci těsné součinnosti mezi přepravovanými vojsky a vojenským dopravním letectvem.

VOJENSKÁ MYSL: Z jakých zásad vychází a jakou problematiku řeší „Organizace, vedení operací a bojové použití letectva a vojsk PVOS?“

S. HOŘEJŠÍ: Předpis zahrnuje problematiku dvou druhů ozbrojených sil, a to vojenského letectva a vojsk PVO státu. Usnadní orientaci operačních štábů letectva a vojsk PVOS v celém komplexu připravených a vydávaných řádů a bude tvořit i formální základ vzájemné návaznosti zásad a principů bojového použití obou v podstatě příbuzných vojsk a systémů. Znovu zdůrazňují, že to neopravňuje štáby letectva a vojsk PVOS další řády opomíjet, zejména proto, že obecné zásady části Organizace a vedení operací pozemních vojsk jsou plně závazné i pro vojenské letectvo a vojska PVOS.

Při vydávání tohoto předpisu nelze opomíjet ani jeho význam pro velitele a příslušníky štábů vševojskových svazů. Závazné ustanovení zásad v operační rovině bude mít nepochybně vliv na prohloubení jednoty chápání určení a místa druhů ozbrojených sil a druhů vojsk a tím i na jejich racionální použití.

Organizace, vedení operací a bojové použití letectva a vojsk PVOS logicky navazuje na obecné zásady a charakter použití jednotlivých druhů ozbrojených sil v příští možné válce a diferencovaně stanoví zásady bojového použití druhů letectva a vojsk PVOS. Tímto spolu se současně vydávanými bojovými řády jednotlivých druhů letectva a vojsk PVOS, které jsou určeny taktickým stupňům, dostává se vyšším stupňům velení letectva a vojsk PVOS komplexní základ k cílevědomému zaměření přípravy štábů a vojsk.

V části o **vojenském letectvu** je podrobně rozebírána problematika dálkového, frontového a dopravního letectva. Skladba této části sleduje cíl připravit štáby všech stupňů k řešení důležitých součinnostních úkolů při přípravě operací i v jejich průběhu. Bude to převážně v takových údobích operací, kdy dálkové a dopravní letectvo, které jsou prostředkem hlavního velení, budou prolétávat zájmovým prostorem frontového letectva ke splnění svých operačních úkolů nebo úkolů ve prospěch vojsk frontu (hromadné údery, operační výsadky atd.).

Ve **všeobecných zásadách použití vojenského letectva** je zvláště jeho mohutná úderná síla a schopnost provádět jaderné údery a údery klasickými i chemickými prostředky do celé hloubky válčisti i zápolí. Tato úderná síla

je spojena se schopností samostatně vyhledat a ničit důležité, zejména malorozměrné a pohyblivé cíle, i s rychlým manévrem k přenášení hlavního úsilí na rozhodující směry činnosti vojsk. K tomu, aby úkoly mohly být úspěšně a s maximální účinností splněny, je zdůrazněna i **nezbytná centralizace použití vojenského letectva**.

Nejdůležitější místo je dáno **udržování neustálé bojové pohotovosti vojenského letectva**, které je předpokladem úspěšného využití uvedených vlastností a splnění stanovených úkolů.

Významnou vlastností je také **zabezpečení operační a bojové činnosti vojenského letectva**, kde je dán zvláštní důraz na překonání nepřátelské PVO a radiotechnické zabezpečení jako nezbytné součásti proniknutí k cíli a jeho zničení. Odpovídající měrou jsou zdůrazněny i ostatní druhy všestranného zabezpečení bojové činnosti jak při organizaci, tak i při vedení bojové činnosti.

Státě o **frontovém letectvu** zdůrazňují těsné sepětí jeho činnosti i s činností vojsk frontu. Frontové letectvo spolu s raketovým vojskem je hlavním prostředkem ničení raketových jaderných prostředků nepřítele. V sestavě letecké armády mohou být použity kromě jednotlivých druhů letectva i útvary křídlatých raket, zejména k ničení nepřátelských prostředků PVO a letectva na letištích.

Celá oblast úkolů frontového letectva se rozpadá na vedení bojové činnosti ve prospěch celé frontové operace a dále ve prospěch podpory prvosledových svazků vševojskových armád. Kromě toho – se frontové letectvo může zúčastnit i operací dálkového letectva. Tím je také dán rozsah i obsah organizace součinnosti s vojsky frontu. Součinnostním vztahům, které jsou rozsáhlé, je věnována značná pozornost a jsou v organizaci bojové činnosti na předním místě.

Značnou pozornost věnuje předpis **dopravnímu a zejména vrtulníkovému letectvu**, které má stále širší uplatnění v dynamickém charakteru boje pozemních vojsk, jejich manévru a zásobování. Zdůrazněn je i význam vzdušného průzkumu.

Část o **PVO státu** vychází ze specifických geografických podmínek našeho státu, jako bezprostředního souseda vojenského uskupení NATO. Tím je dána i charakteristika PVOS **jako přifrontového systému**, který musí plně navazovat na PVO vševojskových svazů a svazků a plně využívá možností jejich palebných prostředků, včetně stíhacího letectva letecké armády frontu. Proto také předpis zdůrazňuje nutnost pevné a nepřetržité součinnosti všech zainteresovaných složek, která je v těchto podmínkách značně složitá. Zdůrazňuje dále koaliční charakter PVO a nezbytnost těsné součinnosti s PVO ostatních států Varšavské smlouvy, zejména při organizaci protiraketové a protikosmické obrany, které spolu s protiletadlovou obranou tvoří komplex PVO ČSSR.

Tyto základní podmínky spolu s trvajícím možností rozpoutání překvapivé války kladou důraz zejména na **udržování vysokého stupně bojové pohotovosti vojsk PVOS, a to již v míru**. Hotovostní systém PVOS a celá PVOS musí být kdykoli schopna zahájit aktivní bojovou činnost při odrážení 1. hromadného úderu nepřátelských prostředků vzdušného napadení. Systém PVO spolu s vyčleněnými silami a prostředky PVO pozemních vojsk a letecké armády v tomto případě zahajuje jako první ozbrojená složka aktivní bojovou činnost z mírové situace.

Tím je zvýrazněna úloha PVO státu. Na tom, jak plní úkol PVO státu v počátečním období války, závisí i úspěch pozemních vojsk, zejména jejich vyvedení

a zasazení do boje, mobilizační rozvinutí a dále přechod celého státu na válečnou ekonomiku a válečné řízení.

Podrobně je rozebrána **organizace odražení jaderného útoku prostředky vzdušného napadení nepřítele**, kde jsou stanoveny varianty činnosti vojsk PVOS a všech součinnostních složek pod centralizovaným řízením velitele armády PVO státu.

Důležitým prvkem **odolnosti operační sestavy vojsk PVO státu je její všestranné zabezpečení**. Zdůrazňuje se zejména manévr, operační maskování a připravenost vést nepřetržitou bojovou činnost i v podmínkách radioaktivního, chemického a biologického zamoření. Vojska PVOS na teritoriu musí tyto podmínky považovat za normální. V této souvislosti předpis věnuje pozornost přípravě území státu — budování a vybavení VS, spojovacích uzlů, palebných postavení a stanovišť RTH.

K dalšímu zkvalitnění velení vojskům PVO státu předpis předvídá neustálý vzestup automatizace, a to ve všech informačních řídicích systémech.

VOJENSKÁ MYSL: Z čeho se vycházelo při zpracování Směrnice pro operační týl a iaké jsou základní principy organizace a činnosti operačního týlu?

S. MACHULDA: Základem je samozřejmě směrnice pro operační týl Sovětské armády, poněvadž i v otázkách operačního týlu je nutné zachovávat základní principy, platné v operačním týlu všech armád Varšavské smlouvy. V některých částech jsou ve směrnici nově zpracovávány principy a zásady organizace a činnosti operačního týlu, vyplývající ze zvláštností, místa a úlohy ČSLA, úlohy teritoria v týlovém zabezpečení polních vojsk, organizační struktury, řídicích orgánů v týlovém zabezpečení v ČSLA a některých zkušeností ČSLA v týlovém zabezpečení, zejména přímo podřízených TSÚZ armády a frontu.

Zásadní zvláštnosti v organizačních otázkách proti směrnici Sovětské armády jsou v tom, že v naší směrnici je zachován zástupce velitele pro technické věci (v sovětské směrnici je pouze pomocník velitele pro tankovou a automobilní techniku) a železniční vojska frontu je podřízeno zástupci velitele pro týl.

V souladu s tendencemi vývoje ve velení vojskům řeší směrnice i velení týlu, včetně celkového zabezpečení činnosti vojsk. Jednoznačně **upřesňuje náplň a správné chápání základních pojmů v celkové činnosti operačního týlu**, jako např.: týlové zabezpečení, technické zabezpečení, organizaci týlu, materiální a zdravotnické zabezpečení apod. Vydání směrnice vytváří předpoklad k ukončení diskusí o těchto otázkách a jejich přenesení do oblasti vědecké práce.

Týlové zabezpečení je definováno jako komplex opatření v organizaci týlu, přípravě a využívání všech druhů komunikací a dopravy, materiálního, technického, zdravotnického, letištně technického, veterinárního a jiných druhů zabezpečení vojsk.

To znamená, že definuje týlové zabezpečení jako **centrální systém celkového zabezpečení vojsk**, jako souhrn opatření, která je nutné řešit centralizovaně, v duchu jednotného zámyslu s cílem všestranného zabezpečení rozhodnutí velitele k vedení operace.

Organizaci operačního týlu chápe jako přípravu, rozmísťování a přemísťování raketových technických útvarů, frontových a armádních základů, nemocničních základů železničních, silničních, mostních, automobilních svazků a

útvárů a svazků potrubní dopravy, opravárenských a jiných týlových útvarů a zařízení, jehož cílem je **všestranně zabezpečit vojska** v jakékoliv situaci. Do organizace týlu rovněž patří potřebná opatření v týlu v OPZHN, ochraně a obraně objektů v týlu a k dosažení životnosti celého systému týlového zabezpečení vojsk.

Směrnice zdůrazňuje, že správná organizace týlu je nejdůležitějším opatřením k dosažení nepřetržitého zabezpečení vojsk v operaci.

Technické zabezpečení chápe jako souhrn opatření k organizaci a technicky správného používání, obsluze, údržbě, opravám a odsunu raketové, dělostřelecké, tankové, automobilní, letecké techniky, chemické výzbroje a jiné techniky a materiálu.

Směrnice zcela jednoznačně říká, že technické zabezpečení výzbroje a techniky organizují náčelníci druhů vojsk a služeb podle své odbornosti. Směrnice vychází z toho, že náčelníci druhů vojsk a služeb jsou a zůstanou ještě po delší dobu jedním ze základních principů armádního systému.

Hlavní úkol technického zabezpečení v operaci vidí v **zabezpečení trvalé bojové schopnosti techniky**, v provedení oprav poškozené techniky v krátkých lhůtách s cílem vrátit co největší množství poškozené techniky do vojsk ještě během operace.

Zdravotnické zabezpečení charakterizuje jako souhrn opatření k udržení bojové pohotovosti a upevnění zdraví vojsk, včasnému poskytování zdravotnické pomoci a odsunu raněných a nemocných, jejich léčení s cílem jejich brzkého návratu do vojsk a veškerá preventivní péče.

Za jeden z hlavních úkolů zdravotnické služby vidí směrnice účast v OPZHN.

VOJENSKÁ MYSL: Které hlavní zásady zdůrazňuje směrnice ve vedení týlu?

S. MACHULDA: Zdůrazňuje, že **velení operačnímu týlu je nedílnou součástí velení vojskům**; musí být tvrdé, nepřetržitě, pružné a zabezpečovat včasné rozvinování a přemísťování týlových útvarů a zařízení, nepřetržitý přísun materiálu při centrálním využívání všech druhů dopravy, rychlou obnovu komunikací, efektivní využívání sil a prostředků týlu a manévr s nimi v závislosti na změnách operační a týlové situace apod.

Přesně formuluje **odpovědnost velitele za týlové zabezpečení**. Velitel fronty (armády) má plnou odpovědnost za týlové zabezpečení podřízených armád (svazků). Jeho rozhodnutí je základem organizace týlového zabezpečení.

Definuje hlavní **povinnosti operačního štábu vůči týlu** jako celku. Ukládá operačnímu štábu včas předávat ZT, ZVTV a náčelníkům druhů vojsk a služeb pokyny velitele k týlovému zabezpečení, informuje je o sestavě vojsk a změnách v operační situaci. Zabezpečuje orgány týlu potřebnými podklady k určení potřeb materiálu na operaci, plánování práce v týlu, organizuje nepřetržité spojení v týlu a podle rozhodnutí velitele vyděluje nezbytné prostředky k ochraně a obraně týlu.

Zástupce velitele pro týl je v čele týlového zabezpečení jako hlavní organizátor týlu, který přímo organizuje týl a odpovídá za organizaci týlu, přípravu komunikací, včasný přísun materiálu všemi druhy dopravy a odsuny v týlu. Musí trvale znát situaci v týlu a být vždy připraven samostatně informovat velitele o všech problémech týlového zabezpečení.

Nutnost centralizovaného velení v týlu zdůrazňuje směrnice i tím, když stanoví, že **nařízení ZT** v otázkách organizace týlu a přísunu materiálu všemi druhy dopravy **jsou závazná pro všechny náčelníky druhů vojsk a služeb, jakož i pro velitele armád (svazků).**

Zdůrazňuje rovněž povinnost ZT seznamovat náčelníka štábu o zabezpečení vojsk, stavu komunikací a v dopravě, o změnách situace v týlu a projednávat s ním všechna základní nařízení k zabezpečení vojsk.

Směrnice přesně **formuluje vztah ZVTV a náčelníků druhů vojsk vůči ZT.** Zdůrazňuje, že organizují zabezpečení vojsk svým druhem materiálu v těsné spolupráci se ZT a štábem týlu frontu nebo armády. Jsou povinni informovat ZT o zabezpečení vojsk a předávat mu požadavky na přísun a odsun materiálu, spolupracují na týlové směrnici, organizaci týlu, přísunu a odsunu v operačním týlu.

V minulosti se mnoho diskutovalo o tom, zda velitel má ve svém rozhodnutí nařizovat zásadní týlové otázky. Nová směrnice jednoznačně stanoví, že **velitel ve svém rozhodnutí nařizuje:**

- úkoly týlu při přípravě a během operace;
- hlavní směry rozvinování frontových (armádních) základen;
- doby a množství vytvářených zásob a jejich normy spotřeby;
- vyčlenění dopravního letectva pro vzdušné přísuny a odsuny;
- zásadní opatření k obraně a ochraně týlu;
- dobu pohotovosti týlu;
- umístění TVS frontu (armády).

Nejasnosti byly i v úloze TVS. Směrnice stanoví, že **TVS je hlavním místem velení týlu**, kde se umísťují všechny složky řídicí materiální, technické, zdravotnické a jiné systémy týlového zabezpečení. Rovněž se zde umísťují i jiné správy a oddělení, které nejsou na VS k řízení operace nezbytně nutné. Směrnice rovněž zcela jasně uvádí, že **TVS je záložním VS** a musí být schopné v případě vyřazení VS dočasně převzít velení vojskům.

I VOJENSKÁ MYSL: A co na závěr?

S. PEZL: Tato slova je třeba chápat jako orientaci generálů a důstojníků před zahájením systematického studia těchto nových předpisů.

Zdůrazňují, že předpisy mají obecný charakter, že **rozhodující je jejich praktická aplikace**, která musí plně odpovídat charakteristickým rysům soudobých operací a plně odrážet objektivní závěry.

Proto se domnívám, že štáby by měly věnovat pozornost i problému, jak studovat. Těžiště vidím v seminárním ujednávání názorů a vytváření jednotného pohledu na zásadní otázky za řízení operačně připravených funkcionářů.

Jistě bude účelné, aby na určitém stupni přípravy byly organizovány tematické konference, a to i v celoarmádním měřítku.

Nové předpisy tak výrazně pomohou našemu velitelskému sboru při rozvíjení operačního myšlení.